

Briefing en debriefing

Op een OK werken operateurs, anesthesiologen, anesthesie- en operatieassistenten met ieder hun eigen taak en verantwoordelijkheid. Individuele motivatie, kennis en vakmanschap staan natuurlijk centraal in de samenwerking. Wat kan een briefing of debriefing hier nog aan toevoegen? Je zou zeggen dat de combinatie van goed gemotiveerd, getraind personeel voldoende is om een kwalitatief hoogwaardige, veilige operatie uit te voeren. De praktijk is wat weerbarstiger: soms ontstaan er risicovolle momenten omdat niet het gehele team exact op de hoogte is van het doel, de techniek, de risico's of de taakverdeling tijdens de operatie. Redenen hiervoor kunnen legio zijn: hoog productietempo, gebrekkige voorbereiding door een van de teamleden, personele wisselingen, haast, te weinig communicatie tussen de professionals ... Om deze problemen al voor het begin van de operatie aan te pakken wordt er op de OK steeds meer gebruikgemaakt van de preoperatieve briefing (soms 'time-out' genoemd), een techniek uit de luchtvaart. Wereldwijd onderzoek heeft aangetoond dat het risico op ernstige complicaties en overlijden na operatieve ingrepen drastisch vermindert door briefings als gemeenschappelijke start van het operatieve proces. De meerwaarde van een preoperatieve briefing ligt in het feit dat iedereen exact weet wat de operatie inhoudt en wat de taakverdeling is. Dit kan alleen als minimaal de volgende zaken worden besproken: naam/leeftijd patiënt, aandoening, type operatie, voorbereiding patiënt, uitvoering (beknopt), benodigd instrumentarium/implantaat, risico's ingreep. Een briefing is pas volledig als eenieder feedback heeft kunnen geven en zo nodig aanvullende vragen heeft kunnen stellen. Het is van belang dat een briefing in een vaste volgorde, gestructureerd, verloopt. Zo worden geen essentiële zaken vergeten en gaat de minste tijd verloren. Een checklist helpt hierbij, mits consequent gebruikt. Verder is het van belang dat zo min mogelijk afleidende zaken, 'ruis' genoemd, de briefing verstoren. Het betreft niet alleen verstoringen door telefoons of piepers, maar ook door in- en uitlopend personeel. In de Amerikaanse Mayo Clinics is het om die reden voorgeschreven dat het hele team tijdens de briefing in een kring moet staan. Het klinkt misschien als een kinderachtige maatregel, maar zo wordt wel voorkomen dat een teamlid afgeleid wordt door eigen werkzaamheden. Om een effectieve briefingstechniek op een OK te borgen is het nodig zicht te houden op de uitvoering van de briefings. Vaak wordt in ziekenhuizen gekozen voor het op papier of digitaal afvinken en ondertekenen van een checklist. Het is echter maar de vraag of dit op termijn voldoende kwaliteitsgarantie biedt. In de militaire luchtvaart heeft men gekozen voor een beknopte debriefing na iedere missie. Dit is een kort, gestructureerd moment waarop plan versus uitvoering en leermomenten worden besproken. Eenieder stelt zich toetsbaar op: dit is het moment voor feedback of kritiek. Een bijkomend voordeel is dat debriefing ook een aandachtsmoment geeft bij heftige ervaringen. Briefings en debriefings kunnen een grote bijdrage leveren aan een veilige, hoogstaande operatieve zorg. Maar we hebben het hier wel over een andere manier van werken, soms zelfs een cultuurverandering. Uw bijdrage als operatieassistent is daarbij onmisbaar ...

*Marck Haerkens, chirurg-vlieger
Directeur Wings of Care
www.wingsofcare.nl*